

KELTAINEN KIRJASTO

NOBEL

TONI
MORRISON

LUOJA LASTA
AUTTAKOON

KELTAINEN KIRJASTO

TONI MORRISON:

Solomonin laulu (1977, suom. 1978)

Tervanukke (1981, suom. 1982)

Minun kansani, minun rakkaani (1987, suom. 1988)

Jazz (1992, suom. 1993)

Sinisimmät silmät (1970, suom. 1994)

Sula (1974, suom. 1995)

Soittoa pimeässä (1993, suom. 1996)

Paratiisi (1998, suom. 1998)

Rakkaus (2003, suom. 2004)

Armolahja (2008, suom. 2009)

Koti (2012, suom. 2014)

Luoja lasta auttakaan (2015, suom. 2016)

TONI MORRISON

Luoja lasta auttakaan

Suomentanut

KAIJAMARI SIVILL

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos *God Help the Child* ilmestyi 2015.

Copyright © 2015 by Toni Morrison

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2016

Painettu EU:ssa

ISBN 978-951-31-8758-3

Sinulle

*Sallikaa lasten tulla minun tyköni
älkääkä estäkö heitä*

LUUKKAAN EVANKELIUMI 18:16

I

Sweetness

Ei se mun vika ole. Ei mua voi siitä syyttää. En mä mitään ollut tehnyt enkä tiedä yhtään, miten siinä niin kävi. Vajaa tunti sen jälkeen kun tyttö oli kiskottu mun jalkojen välistä minä jo tajusin että jotakin oli pielessä. Pahasti pielessä. Tyttö oli niin musta että oikein pelotti. Yönmusta, sudaninmusta. Mulla on vaalea iho ja hyvä tukka, olen sitä tyyppiä mitä meikäläiset nimittää keltaiseksi mustaksi, ja samanlainen on Lula Annin isäkin. Ei meidän suvussa kukaan ole likimainkaan tytön värinen. Tar on ehkä lähimpänä, mutta silläkään ei iho käy yksin tukan kanssa. Tukka on erilainen – suora mutta kihara sillä lailla kuin niillä Australian alastomilla heimoilla on. Voisi luulla että Tar on joku jäännös, mutta jäännös mistä? Olisitpa nähnyt meidän mummin: se nainen kun rupesi käymään valkoisesta niin se ei sen koommin enää sanan sanaa sanonut yhdellekään lapselleen. Kaikki kirjeet, mitä se mun äidiltä tai tädeiltä sai, se palautti saman tien, avaamattomina. Tajusivat lopulta mitä se viestittömyys viesti ja antoivat äitinsä olla. Siihen aikaan melkein kaikentyyppiset mullat ja varttimustat tekivät saman tempun – siis jos niillä oli oikeanlainen tukka. Osaatko muuten yhtään sanoa,

kuinka isolla osalla ihan valkoisia on neekeriverta suonissa? Arvaa. Kahdellakymmenellä prosentilla, kuulemma. Meidän äiti, Lula Mae, olisi helposti käynyt valkoisesta, mutta päätti olla lähtemättä siihen leikkiin. Se kertoi millaisen hinnan oli päätöksestään maksanut. Kun ne isän kanssa olivat menneet vihittäviksi oikeustaloon, siellä oli kaksi Raamattua ja niiden piti panna käsi sille Raamatulle, joka oli varattu mustille. Toinen oli valkoisia käsiä varten. Raamattu! Kuvittele! Äiti oli taloudenhoitajana rikkaassa valkoisessa perheessä. Ne söi joka ainoan äidin kokkaaman aterian ja tahtoivat äidin pesemään selkensä kun kävivät kylvyssä, ja Herra ties mitä muuta intiimiä ne äidillä teettivätään, mutta samaan Raamattuun ei koskettu.

Joku sitäkin varmasti pitää pahana, että erilaisissa kerhoissa, asuinalueilla, kirkoissa, opiskelijajärjestöissä ja värillisten kouluissakin me ryhmitellään itsemme ihonvärin mukaan – mitä vaaleampi, sen parempi. Mutta miten muuten sitä saa pidettyä kiinni edes jonkinlaisista arvokkuuden rippeistä? Miten muuten sitä pystyy sivuuttamaan sen, että kulmakaupassa syljetään päälle ja bussipysäkillä tyrkitään kyynärpäillä, sen että joutuu kävelemään katuojassa jotta koko jalkakäytävä jäisi valkoisten käyttöön, sen että joutuu ruokakaupassa maksamaan viisisenttisen paperikassista, joka valkoiselle on ilmainen? Nimittelystä nyt puhumattakaan. Kaikesta tuosta olen kuullut ja vielä paljon paljon muusta. Mutta vaalean ihonvärin ansiosta äitiä ei kielletty sovittamasta hattuja tavaratalossa tai käyttämästä naistenhuonetta. Ja isä sai sovittaa kenkiä kenkäkaupan etuosassa eikä takahuoneessa. Kumpikaan ei suostunut juomaan ”värillisille” tarkoitettusta vesihanasta vaikka olisivat olleet janoon nääntymäisillään.

Inhottaa tunnustaa, mutta alusta lähtien, jo synnytyso-
sastolla, Lula Ann -vauva nolotti mua. Tytön syntymäiho
oli vaalea niin kuin kaikilla vauvoilla, afrikkalaisillakin,
mutta muuttui nopeasti. Kun tyttö muuttui sinisenmus-
taksi siinä silmien alla, ajattelin että tulen hulluksi. Ja tulin-
kin, pikku hetkeksi, sillä kerran – ihan vain pariksi sekun-
niksi – panin peiton vauvan kasvoille ja painoin. Mutta ei
minusta siihen ollut, vaikka kuinka toivoinkin ettei tyttö
olisi syntynyt niin hirvittävän väriseksi. Ajattelin jopa että
annan sen pois orpokotiin jonnekin. Ja pelkäsin että musta
tulee semmoinen äiti joka jättää vauvansa kirkon portaille.
Ihan vasta kuulin yhdestä saksalaisesta pariskunnasta, ihan
vitivalkoisesta, joka jostain selittämättömästä syystä sai
tummaihoisen lapsen. Tuli kaksoset, luullakseni, ja toinen
oli valkoinen ja toinen värillinen. Mutta en minä tiedä,
oliko se tosi juttu. Sen vain tiedän, että kun imetin tyttöäni
niin tuntui kuin olisi joku musta käenpoika tississä roikku-
nut. Vaihdoin pulloruokintaan heti kun päästiin laitokselta
kotiin.

Louis, mun mies, oli rautateillä töissä, junapalvelijana,
ja kun se tuli työvuorosta se katsoi mua kuin täyshullua
ja tyttöä niin kuin jotain Jupiterista tipahtanutta. Louis ei
ollut kova kiroilemaan, niin että kun se sanoi: ”Voi juma-
lauta! Mikä helvetti tuo on?” niin tiesin, että pulassa ollaan.
Siitä se johtui – siitä alkoi meidän riiteleminen. Se rikkoi
meidän avioliiton. Meillä oli kolme hyvää vuotta yhdessä,
mutta kun Lula Ann syntyi, Louis rupesi syyttelemään
mua ja kohteli Lula Annia kuin muukalaista – tai pahem-
paa, kuin vihollista.

Louis ei ikinä koskenut tyttöön. Mutta mä en saanut sitä
uskomaan, etten ikimaailmassa ollut pelehtinyt kenenkään

toisen miehen kanssa. Louis oli ihan varma että valehtelin. Me riideltiin ja riideltiin ja lopulta mä sanoin, että tytön musta iho tulee takuulla Louisin omasta suvusta eikä mun. Sehän vain pahensi asioita, tilanne meni niin pahaksi että Louis otti ja lähti ja mun piti etsiä halvempi asunto. Sen verran älysin, etten ottanut tyttöä mukaan kun kävin vuokraisäntien juttusilla, vaan jätin sen keskenkasvuiselle serkkutytölle hoitoon. Parastani minä yritin enkä vienyt tyttöä ulos turhan usein, sillä aina kun lyökkäsin sitä lastenvaunuissa niin tutut ja tuntemattomat kurkkivat vaunuihin että saisivat sanoa jotakin mukavaa, mutta säikähtivät tai perääntyivät otsa kurtussa. Semmoinen loukkasi. Oisin voinut olla lapsenlikka, jos meidän ihonvärit olisivat menneet toisinpäin. Niin kuin jo siinä ei olisi ollut tarpeeksi tekemistä, että oli värillinen nainen – vaikka sitten keltainen musta – ja yritti saada vuokratämpän asiallisesta kaupunginosasta. Silloin yhdeksänkymmentäluvulla, kun Lula Ann syntyi, värillisten syrjiminen oli jo laitonta vuokralaisia valitessa, mutta epä siitä moni vuokraisäntä piitannut. Keksivät kuka mitäkin syitä ettei tarvinnut ottaa meitä. Mutta herra Leighin kanssa mua onnisti. Kyllä mä tiedän, että se nosti vuokraa seitsemän dollaria siitä, mitä ilmoituksessa luki, ja hyppi seinille jos rahat tulivat minuutinkin myöhässä.

Käskin tytön puhutella mua Sweetnessiksi, ei äidiksi eikä mammaksi. Oli turvallisempaa niin. Ihmisiä kummastuttaisi että niin musta tyttö äidittelisi mua semmoisilla mun mielestä liian paksuilla huulilla. Hassun väriset silmätkin sillä sitä paitsi on, korpinmustat mutta siniseen vivahtavat, jotenkin noitamaiset.

Niin me elettiin pitkän aikaa ihan kahdestaan eikä varmaan tartte edes sanoa, miten rankka on hylätyn vai-

mon osa. Louisilla taisi vähän omatunto kolkuttaa kun se oli jättänyt meidät sillä lailla, sillä muutaman kuukauden päästä se selvitti, mihin olin muuttanut, ja rupesi lähettämään rahaa kerran kuussa, vaikken minä sitä koskaan pyytänyt enkä lähtenyt lakitupaan sitä vaatimaan. Louisin lähettämästä viisikymppisestä ja sairaalassa tekemistäni yövuoroista kertyi sen verran, että kaikki mun ja Lula Annin sosiaalityöt lakkautettiin. Mikä oli hyvä. Voi kun niistä ei enää puhuttaisi sosiaalityönä vaan käyttöön otettaisiin sama sana kuin silloin, kun äiti oli lapsi. Silloin se oli ”häätäpu”. Kuulostaa paljon paremmalta, siltä että ihmiselle annetaan pieni hengähdystauko, jonka aikana se saa elämänsä järjestykseen. Sitä paitsi sosiaalityöntekijät on ilkeitä kuin pirut. Kun minä viimein sain töitä enkä enää tarvinnut niiden apua, tienasin enemmän kuin ne eläissään. Ilkeily vissiin paikkasi niiden laihaa palkkapussia ja siksi ne kohtelivat meitä kuin kerjäläisiä. Etenkin silloin kun ne katsoivat Lula Annia ja sitten taas minua sen näköisinä kun olisin huijannut tai jotain. Elämä muuttui paremmaksi, mutta tarkkana piti olla koko ajan. Tarkkana siitä, miten tytön kasvatin. Piti olla ankara, mahdottoman ankara. Lula Annin piti oppia käyttäytymään, pitämään pää painuksissa ja kiertämään kaikki hankaluudet kaukaa. Ihan sama mulle, kuinka monta kertaa tyttö vaihtaa nimeään. Ihonväri on se risti, jota sen on kannettava koko ikänsä. Mutta se ei ole mun vika. Ei ole mun vika. Ei ole.

Bride

Pelottaa. Mulle tapahtuu jotain pahaa. Tuntuu kuin sulaisin pois. En osaa selittää sitä, mutta tiedän milloin se alkoi. Se alkoi silloin kun se jätkä sanoi: ”Et ole se nainen jonka haluan.”

”En niin olekaan.”

En tajua vieläkään, miksi sanoin niin. Vastaus vain pulpahti suusta. Mutta nokkavat sanat saivat sen vain mulkaisemaan mua vihaisesti ennen kuin se veti farkut jalkaansa. Sitten se nappasi saappaat ja T-paidan, ja kun kuulin oven paukahduksen, mietin sekunnin murto-osan että loppuiko siihen meidän typerä riita vai koko meidän juttu, meidän suhde. Ei helvetissä. Hetkenä minä hyvänsä kuulisin kun avain kääntyy, etuovi lokahtaa auki ja sulkeutuu. Mutta koko yönä ei kuulunut mitään. Ei yhtään mitään. Häh? Enkö muka ole tarpeeksi kiihottava? Tai tarpeeksi sievä? Eikö mulla voi olla omia ajatuksia? Enkö saa tehdä sellaista mitä se jätkä ei hyväksy? Aamulla herätessä olin ihan rai-vona. Tyytyväinen että se jätkä oli häipynyt, sehän selvästi-kin vain käytti mua hyväkseen kun mulla on rahaa ja pillu. Olin niin vihainen, että jos joku olisi nähnyt mut silloin, niin olisi luullut että viimeiset puoli vuotta olin viettänyt

sen jätkän kanssa samassa putkassa odottamassa syytettä tai lakimiestä, ja nyt tuomari oli yhtäkkiä peruuttanut koko homman – hylännyt jutun tai poistanut sen käsiteltävien listalta kokonaan. En kumminkaan suostunut valittamaan, ulisemaan tai syyttelemään. Jätkä sanoi yhden asian, minä myöntelin. Vitut koko tyypistä. Eikä meidän seurustelu sitä paitsi edes ollut mitenkään ihmeellistä – ei edes se vaaralliseen vivahtava seksi, josta sai kyllä aikamoista nautintoa. No ei se kumminkaan ollut mitään sellaista kuin muotilehtien koko aukeaman kuvissa, siis niissä missä pariskunnat seisovat puolialasti aalloissa niin tosi kiihkeän ja suorastaan julman näköisinä että seksi ihan salamoii niiden välillä, ja taustalla taivas tummuu niin että ihon hehku oikein korostuu. Minusta ne mainokset on ihania. Mutta eihän meidän juttu yltänyt edes tavallisen R&B-biisin tasolle – sellaisen jonka rytmikin on sovitettu kiihottamaan. Siitä ei voinut puhua edes minkään kolkytluvun bluesin siirappisilla sanoilla: ”Beibi, beibi, miksi hyljit mua näin? Mitä pyydät, sen sulle teen, jos mihin ohjaat, mä sinne meen.” En käsitä, miksi koko ajan vertasin meitä lehtien mainoskuviin tai musiikkiin, mutta mua huvitti kun kaikkein sopivimmalta kappaleelta tuntui ”I Wanna Dance with Somebody”.

Seuraavana päivänä satoi. Ikkunoissa haulien ropinaa ja kristallisia vesinoroja. Vältin kiusausta kurkkia ruudusta jalkakäytävälle asunnon eteen. Tiesinhän mä nyt hyvä ihme mitä siellä oli – surkean näköisiä palmuja kadun reunassa, penkkejä tyylittömässä pikku puistossa, muutama harva jalankulkija, jos yhtään, kauempana kaistale merta. En antautunut ollenkaan toivomaan että se jätkä tulisi takaisin. Kun mielessä virisi pikkuruinen ikävä, tukahdutin sen saman tien. Puolen päivän maissa avasin pullon pinot gri-

giota ja lysähdin sohvaan, jonka mokkanahkaiset ja silkki-
set tyynyt olivat yhtä mukavat kuin mikä vain syli. Melkein.
Sillä pakko myöntää, että hyvännäköinen mieshän se on,
melkein virheetön jos ei lasketa pientä arpea ylähuulessa
ja rumaa jälkeä olkapäässä – sellaista hännäkästä oranssin-
punaista läikkää. Muuten, ihan kiireestä kantapäähän, upea
kuin mikä. En ole hassumman näköinen itsekään, niin että
sopii miettiä, miltä me näytettiin pariskuntana. Viini nousi
vähän päähän lasillisen tai parin jälkeen ja päätin soittaa
ystävälleni Brooklynille, kertoa koko jutun. Miten se jätkä
oli lyönyt mua kuudella sanalla kovempaa kuin nyrkillä:
Et ole se nainen jonka haluan. Miten ne sanat kirpaisi-
vat niin pahasti että minä vain myöntelin. Typerää. Mutta
sitten muutin mieltäni siitä soittamisesta. Sama vanha
juttuhan tämä on. Ei mitään uutta. Että jätkä lähtee lät-
kimään eikä mulla ole hajuakaan, miksi. Sitä paitsi töissä
oli meneillään niin paljon kaikenlaista, etten viitsinyt vai-
vata parasta ystävääni ja kollegaani juoruilla taas yhdestä
erosta. Varsinkaan nyt. Olen nykyään aluejohtaja ja se
on vähän niin kuin olisi joukkueen kapteeni, täytyy pitää
oikeanlaiset välit porukkaan. Meidän firma, Sylvia Inc, on
pieni kosmetiikkayritys, joka alkaa pikkuhiljaa menestyä
ja herättää huomiota, lopultakin, ja päästä eroon ankeasta
menneisyydestään. Se oli aikoinaan neljäkymmentäluvulla
nimeltään ”Sylphin korsetteja valikoiville naisille”, mutta
uusi omistaja muutti nimen Sylvia Appareliksi, ja nykyään
se on Sylvia Inc, ja kuusi tyylikästä kosmetiikkasarjaa,
joista yksi on minun, on nostanut sen huipputrendikkääksi.
Annoin omalle sarjalleni nimeksi YOU GIRL: Trendimeit-
kit tähän päivään. Sarja sopii tytöille ja naisille ja kaiken-
värisille ihoille eebenpuun värisistä limonadiin ja mai-

donvalkeaan. Ja se on mun, kokonaan mun – idea, brändi, kampanja.

Kipristelin varpaita silkkityynyn alla enkä voinut olla vastaamatta viinilasin reunan huulipunahymyyn kun ajattelin: ”Mitä tykkäät, Lula Ann? Olisitko uskonut, että susta tulee näin kuuma pakkaus tai näin menestynyt?” Jospa Lula Ann olikin se nainen, jonka se jätkä halusi. Mutta Lula Ann Bridewell ei ollut enää saatavilla, eikä Lula Ann ollut koskaan ollut nainen. Lula Ann oli kuusitoistavuotias minä, joka hylkäsi typerän junttinimensä heti kun pääsi yläkoulusta. Kaksi vuotta olin Ann Bride, kunnes menin Sylvia Inc:in työhaastatteluun ja jokin vaisto käski lyhentää nimen yhteen helposti muistettavaan sanaan jonka edellä tai perässä ei tarte sanoa mitään. Bride, kaunis kuin morsian. Asiakkaat ja edustajat tykkää siitä, mutta se jätkä sivuutti nimen kokonaan. Puhutteli mua useimmiten ”beibiksi”. ”Hei beibi”, ”Tuu tänne, beibi”. Ja joskus se sanoi ”Mun oma tyttö”, paino sanalla oma. Ainut kerta kun se sanoi mua naiseksi oli sinä päivänä kun erottiin.

Mitä enemmän valkoviiniä, sitä enemmän tuntui, että hyvä vaan kun lähti. Enää ei tarvitsisi heilastella mysteerimiehen kanssa, jolla ei ollut mitään näkyviä tuloja. Se oli takuulla joku entinen vankilakundi, vaikka aina vain naureskelikin kun vinoilin, että miten se mahtaa kuluttaa päivät kun minä olen töissä: Laiskottelemalla? Hortoilemalla? Jonkun toisen luona? Lauantai-iltapäivisin kun se kävi keskikaupungilla, se ei kuulemma käynyt tapaamassa ehdonalaisvalvojaa eikä huumevieroituksen tukihenkilöä. Koskaan se ei kuitenkaan kertonut, mitä reissuja ne olivat. Mä kerroin sille itsestäni ihan kaiken; se ei paljastanut mitään, joten mä sitten kehitteletin kaikenlaista telkkari-

ohjelmien juonten tyyliin: se oli vasikka joka oli saanut uuden henkilöllisyyden, lakimies jolta oli viety oikeudet ammatin harjoittamiseen. Ihan sama. En mä oikeasti piitannut.

Oikeastaan sen lähdön ajoitus oli mulle aivan täydellinen. Kun ei olisi miestä elämässä eikä asunnossa, voisin keskittyä YOU GIRLin lanseeraamiseen ja ennen kaikkea pitää lupauksen, jonka olin antanut itselleni jo kauan ennen kuin me kaksi edes tavattiin – ja siitähän me tapeltiin sinä iltana, kun se jätkä sanoi ”Et ole se nainen...” Vankilainfo.orgin nettisivujen ehdonalaislautakunnan kalenterin mukaan aika oli tullut. Olin suunnitellut tätä reissua jo vuoden, miettinyt tarkkaan, mitä ehdonlaiseen pääsevä tarvitsee: vuosien mittaan olin säästänyt viisituhatta dollaria käteistä ja ostanut kolmentuhannen dollarin lentolahjakortin Continental Airlinesille. Pakkasin tuliterään Louis Vuittonin paperikassiin niiden lisäksi vielä YOU GIRL -esittelypakkauksen, ja sellaisella lahjallahan naisihminen pääsisi vaikka kuinka pitkälle. Ainakin se lohduttaisi, auttaisi unohtamaan huonon tuurin ja helpottaisi toivotonmuutta ja tylsyyttä. No tiedä siitä tylsyydestä, eihän vankila mikään nunnaluostari ole. Se jätkä ei tajunnut, miksi olin niin päättäväisesti menossa, ja sinä iltana kun asiasta tuli riitaa, se lähti lätkimään. Uhkasin varmaan sen egoa kun rupesin laupiaaksi samarialaiseksi jollekin muulle kuin sille. Itsekäs paska. Minä meillä vuokran maksoin, ja siivojan palkan, ei se. Kun mentiin klubeille ja konsertteihin, mentiin mun upealla Jaguarilla tai mun vuokraamalla autolla. Ostin sille kivoja paitoja – vaikkei se niitä koskaan pitänyt – ja hoidin kaikki ostokset. Sitä paitsi lupaus on lupaus, varsinkin jos sen on antanut itselleen.

Kun rupesin pukeutumaan ajomatkaa varten, huomasin ensimmäisen merkillisen jutun. Häpykarvoitus oli kadonnut viimeistä karvaa myöten. Ei sillä lailla kuin ajeltuna tai vahattuna vaan hävinnyt olemattomiin, ihan niin kuin sitä ei olisi koskaan ollutkaan. Säikähdin, haroin tukkaani ja tarkistin, lähtivätkö hiuksetkin päästä, mutta tukka oli yhtä paksu ja liukas kuin aina ennenkin. Allergiaa? Jokin ihotauti? Huolestutti, mutta en ehtinyt siinä vaiheessa muuta kuin hätääntyä ja suunnitella ihotautilääkäriin menoa. Piti päästä liikkeelle jotta ehtisin ajoissa perille.

Kaipa tätä valtatieitä reunustava maisema joitakuita miellyttääkin, mutta kaistoja, liittymiä, samansuuntaisia teitä, ylikulkusilloja, varoitusmerkkejä ja viittoja on niin tiheässä, että tuntuu kuin joutuisi ajaessaan väkisin lukemaan sanomalehteä. Ärsyttävää. Värikoodatuilla tienvarsi-ilmoituksilla etsittiin kadonneiden lasten lisäksi myös aikuisia ja vanhuksia. Pysyttelin oikeanpuolimmaisella kaistalla ja hidastin vauhtia, sillä aiemmilta ajeluretkiltäni tähän suuntaan tiesin, että Norristownin liittymästä oli helppo ajaa ohi eikä vankila mainostanut olemassaoloaan liittymän jälkeenkään yhdelläkään kyltillä ennen kuin yli mailin päässä. Eivät ilmeisesti halunneet turistien tietoon, että jokin kolkka Kalifornian kuulusta autiomaalta vallatusta maasta on varattu pahojen naisten säilyttämiseen. Decagonin rikosseuraamuslaitos naisille, heti Norristownin kaupungin ulkopuolella, yksityisessä omistuksessa, on paikallisten keskuudessa suuressa arvossa siksi, että se tarjoaa työpaikkoja: tarvitaan palveluita vierailijoille, varti-joita, toimistoväkeä, kahvilatyöntekijöitä, terveydenhuoltohenkilökuntaa ja ennen kaikkea rakennustyöläisiä korjaamaan teitä ja aitoja ja lisäämään taloon laajennusosa toisen

perään, jotta sinne mahtuu alati paisuva tulva väkivaltaisia ja syntisiä naisia jotka tekevät verisiä naisrikoksia. Osavaltion näkökulmasta rikos kyllä kannattaa.

Niillä parilla aikaisemmalla kerralla, kun olin ajanut Decagoniin, en ollut yrittänyt päästä sisälle millään teko-syillä. Niillä kerroilla halusin vain nähdä, missä naishirviö – niin häntä nimitettiin – oli ollut kaltereiden takana jo viisitoista vuotta elinkautisen tuomionsa kahdestakymmenestäviidestä. Tämä kerta oli erilainen. Tuomio oli muutettu ehdonalaiseksi, ja vankilainfon tiedotteen mukaan Sofia Huxley saapastelisi tänään ulos vankeudesta, johon minä olin sen passittanut.

Sitä luulisi, että Decagonin tapaisessa yritysrahoilla pyörivässä paikassa Jaguar ei pistäisi silmään. Mutta jalkakäytävän reunaan pysäköityjen bussien, vanhojen Toyotojen ja käytettyjen lavapakujen rinnalla minun rotanharmaa ja erikoiskilvillä varustettu virtaviivainen autoni näytti ihan aseelta. Mutta ei sentään yhtä pahaenteiseltä kuin ne valkoiset limusiinit, joita olin nähnyt siellä parkissa – moottori kehräämässä, kuski nojailemassa kiiltävään puskuriin. Kukahan mahtaa tarvita kuskia, joka loikkaa avaamaan oven ja kaahaa vauhdilla pakoon? Joku mahtava madame, jolla on kiire merkkilakanoiden väliin omaan tyylikkääseen pilvenpiirtäjäbordelliinsa? Tai ehkä joku pikkuinen teinihuora, joka hinkuu takaisin ylellisen ja irstaan yksityisklubin terassille ja juhlii vapautumisestaan siellä kavereiden kanssa repimällä vankilasäännön mukaiset alusvaatteensa. Ei Sylvia Inc:in tuotteita sille tytölle. Eihän meidän tuotteista glamouria puutu, mutta niillä ei ole tarpeeksi hintaa. Niin kuin kaikki lumput, teinihuorakin ajattelisi, että mitä kalliimpi hinta, sen parempi laatu. Tietäisi vain. No, voisi

TONI MORRISON (s. 1931) tunnetaan väkevänä kertojana, joka on vaikuttanut syvästi Yhdysvaltain mustan väestön identiteetin ja historian ymmärrykseen. Keltaisessa kirjastossa on julkaistu suomeksi kaikki Morrisonin romaanit. Morrison sai Nobelin kirjallisuuspalkinnon vuonna 1993.

Nobelistin niukka, terävä ja paljastava romaani äidin ja tyttären suhteesta, polttavasta rakkaudesta, lapsuuskokemusten merkityksestä ja syyllisyyden taakasta.

”Toni Morrison on yksi keskuudessamme kulkevista jumalista. Oikeamielinen ja peloton tarpeellisten totuuksien kertoja.”

VANITY FAIR

”Morrison on kylmäävä oraakkeli ja eloisa tarinankertoja, joka jatkaa työtä jonka aloitti 45 vuotta sitten *Sinisimmillä silmillä*.”

KIRKUS

Kansi: Eevaliina Rusanen

#kirja WWW.KIRJA.FI	 9 789513 187583	
	84.2 ISBN 978-951-31-8758-3	